

Četvrtak, 25. veljače 2016.

P8_TA(2016)0066

Humanitarno stanje u Jemenu

Rezolucija Europskog parlamenta od 25. veljače 2016. o humanitarnoj situaciji u Jemenu (2016/2515(RSP))

(2018/C 035/25)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Jemenu, posebice onu od 9. srpnja 2015. o stanju u Jemenu ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i povjerenika za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama Christosa Stylianidesa od 10. siječnja 2016. o napadu na bolnicu Liječnika bez granica u Jemenu,
  - uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 15. prosinca 2015. o ponovnom započinjanju pregovora o Jemenu pod okriljem UN-a i zajedničku izjavu potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federice Mogherini i povjerenika za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama Christosa Stylianidesa o Jemenu od 2. listopada 2015.,
  - uzimajući u obzir zaključke Vijeća za vanjske poslove o Jemenu, posebice one od 20. travnja 2015.,
  - uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o Jemenu, posebice rezolucije 2216 (2015), 2201 (2015) i 2140 (2014),
  - uzimajući u obzir izjave glasnogovornika glavnog tajnika UN-a od 8. i 10. siječnja 2016. o Jemenu,
  - uzimajući u obzir članak 123. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je do trenutačne krize u Jemenu došlo zbog neuspjeha uzastopnih vlada da zadovolje legitime težnje jemenskog naroda za demokracijom, gospodarskim i socijalnim razvojem, stabilnošću i sigurnošću; budući da je taj neuspjeh stvorio uvjete za izbijanje nasilnog sukoba jer nije došlo do formiranja uključive vlade i do pravedne podjele vlasti te se sustavno ignoriraju brojne napetosti među plemenima u državi, rasprostranjena nesigurnost i gospodarska paraliza;
- B. budući da je vojna intervencija u Jemenu pod vodstvom Saudijske Arabije, koju je zatražio predsjednik Jemena Abd Rabbuh Mansur Hadi, a koja obuhvaća i upotrebu međunarodno zabranjenih kasetnih bombi, dovela do katastrofalne humanitarne situacije koja pogađa stanovništvo u čitavoj zemlji, ima ozbiljne posljedice za tu regiju i prijetnja je međunarodnom miru i sigurnosti; budući da je jemensko civilno stanovništvo, koje već živi u teškim uvjetima, najveća žrtva trenutačne vojne eskalacije;
- C. budući da su pobunjenici iz pokreta Huti opsjeli grad Taiz, treći jemenski grad po veličini, i da onemogućuju dostavljanje humanitarne pomoći; budući da je prema riječima Stephena O'Briena, zamjenika glavnoga tajnika UN-a zaduženog za humanitarna pitanja i koordinatora za pružanje hitne pomoći, ondje bilo zatočeno oko 200 000 civila kojima je bila prijeko potrebna voda za piće, hrana, liječenje i druga pomoć i zaštita od životne važnosti;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0270.

Četvrtak, 25. veljače 2016.

- D. budući da je od početka sukoba ubijeno najmanje 5 979 osoba, od čega gotovo polovinu čine civili, te da je 28 208 osoba ozlijeđeno; budući da su među žrtvama stotine žena i djece; budući da je humanitarni učinak trenutačnih borbi raznih paravojnih skupina, bombardiranja i prekida pružanja osnovnih usluga na civilno stanovništvo dostigao alarmantne razmjere;
- E. budući da prema procjeni humanitarnih potreba za 2016. objavljenom u studenome 2015. 21,2 milijuna osoba (82 % stanovništva) trenutačno treba neki oblik humanitarne pomoći; budući da se, slično tome, procjenjuje da je trenutačno gotovo 2,1 milijun osoba neishranjeno, što uključuje više od 1,3 milijuna djece koja pate od ozbiljne i akutne neishranjenosti;
- F. budući da je EU 2015. izdvojio 52 milijuna EUR nove humanitarne pomoći za krizu u Jemenu i njezin učinak na Afrički rog; budući da će EU izdvojiti do 2 milijuna EUR za uspostavljanje mehanizma UN-a za provjeru i pregled komercijalnih pošiljki za Jemen, čime će se olakšati neometan dotok komercijalnih proizvoda i humanitarne pomoći u Jemen;
- G. budući da postoji više navoda o tome da su u zračnim napadima vojne koalicije u Jemenu pod vodstvom Saudijske Arabije pogodeni civilni ciljevi, među ostalim bolnice, škole, tržnice, skladišta žita, luke i kamp za raseljene osobe, što je ozbiljno oštetilo ključnu infrastrukturu za dostavu pomoći i doprinijelo velikoj nestašici hrane i goriva u zemlji; budući da je 10. siječnja 2016. u sjevernom Jemenu bombardirana bolnica u kojoj su radili Liječnici bez granica, uslijed čega je najmanje šest osoba poginulo, a desetak ih je ozlijeđeno, uključujući osoblje Liječnika bez granica, te su zdravstveni objekti ozbiljno oštećeni; budući da je to posljednji u nizu napada na zdravstvene objekte; budući da su mnogi povijesni spomenici i arheološka nalazišta također nepovratno oštećeni ili uništeni, uključujući dijelove starog grada Sane koji se nalazi na popisu svjetske baštine UNESCO-a;
- H. budući da uslijed smanjenog lučkog kapaciteta i zagušenosti nastale zbog oštećene infrastrukture i objekata u Jemen stiže samo 15 % količine goriva koja se uvozila prije krize; budući da je prema Integriranoj klasifikaciji razina sigurnosti opskrbe hranom (IPC) Organizacije za hranu i poljoprivredu osam gubernata trenutačno klasificirano u razinu izvanrednog stanja u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, a to su Sada, Hadža, al-Hudaida, Taiz, ad-Dali, Lahidž, Abjan i Hadramaut;
- I. budući da su prema podacima organizacije *Save the Children* (Spasimo djecu) u najmanje 18 od 22 gubernata u zemlji zbog sukoba ili zbog oskudice goriva bolnice zatvorene ili ugrožene; budući da su, prije svega, zatvorena 153 zdravstvena centra koji su hranom opskrbljivali više od 450 000 ugrožene djece, zajedno sa 158 klinika za vanjske pacijente odgovornih za pružanje osnovne zdravstvene skrbi gotovo pola milijuna djece mlađe od pet godina;
- J. budući da je prema podacima UNICEF-a sukob u Jemenu također imao velik utjecaj na pristup djece obrazovanju, koje je za gotovo 2 milijuna djece obustavljeno zbog zatvaranja 3 584 škole, odnosno svake četvrte škole; budući da je 860 od tih škola oštećeno ili služe kao prihvatilišta za raseljene osobe;
- K. budući da je 15. prosinca 2015. u cijeloj zemlji proglašen prekid vatre, no da je naknadno u mnogo navrata prekršen; budući da se mirovnim pregovorima koje su zaračene strane održale sredinom prosinca nije uspjelo doći do većeg napretka u smislu okončanja sukoba; budući da je nastavak mirovnih pregovora pod vodstvom UN-a i pod okriljem posebnog izaslanika UN-a za Jemen Ismaila Oulda Šeika Ahmeda, koji je predviđen za 14. siječnja 2016., privremeno odgođen zbog nastavljenog nasilja;

Četvrtak, 25. veljače 2016.

- L. budući da stanje u Jemenu predstavlja ozbiljnu opasnost za stabilnost regije, posebno za Rog Afrike, Crveno more i širi Bliski istok; budući da se al-Kaida Arapskog poluotoka (AQAP) uspjela okoristiti pogoršanjem političke i sigurnosne situacije u Jemenu, proširivši svoju prisutnost te povećavši broj i intenzitet terorističkih napada; budući da je tzv. Islamska država/Daiš učvrstila svoju prisutnost u Jemenu i izvela terorističke napade na šiitske džamije u kojima su ubijene stotine ljudi;
- M. budući da je stabilan i siguran Jemen s vladom koja ispravno funkcionira ključan za međunarodne napore u borbi protiv ekstremizma i nasilja u regiji i izvan nje, kao i za mir i stabilnost unutar samog Jemena;
- N. budući da su države članice EU-a nakon početka rata nastavile odobravati transfere oružja i povezanih predmeta u Saudijsku Arabiju; budući da se takvim transferima krši Zajedničko stajalište 2008/944/CFSP o kontroli izvoza oružja, kojim se izričito isključuje mogućnost da države članice izdaju dozvole za oružje ako postoji jasan rizik da bi se vojna tehnologija ili oprema koja se izvozi mogla upotrijebiti za ozbiljno kršenje međunarodnog humanitarnog prava i za narušavanje regionalnog mira, sigurnosti i stabilnosti;
1. izražava duboku zabrinutost zbog alarmantnog pogoršanja humanitarne situacije u Jemenu koju karakteriziraju raširena nesigurnost opskrbe hranom i ozbiljna neishranjenost, neselektivni napadi na civile, zdravstvene i humanitarne radnike te uništenje civilne i zdravstvene infrastrukture kao posljedica već postojećeg unutarnjeg sukoba, jačanja zračnih napada koalicije predvođene Saudijskom Arabijom, borbi na tlu i granatiranja, usprkos opetovanim pozivima na novi prekid sukoba; duboko žali zbog gubitaka života prouzrokovanih sukobom i zbog patnje osoba na područjima zahvaćenim borbom te izražava sućut obiteljima žrtava; ponovno izražava svoju predanost nastavku pružanja potpore Jemenu i jemenskom narodu;
  2. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog zračnih napada koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije i zbog njezine pomorske blokade Jemena, što je dovelo do smrti tisuća osoba i dodatno destabiliziralo Jemen, uništava fizičku infrastrukturu te zemlje, stvorilo je nestabilnost koju iskorištavaju terorističke i ekstremističke organizacije poput Islamske države/Daiša i AQAP-a te je pogoršalo ionako kritičnu humanitarnu situaciju; također oštro osuđuje destabilizaciju i nasilje koje vrše pripadnici pokreta Huti, koje podržava Iran, uključujući i opsadu grada Taiza, koja je također dovela do dramatičnih humanitarnih posljedica za stanovnike tog grada;
  3. naglašava potrebu za koordiniranim humanitarnim djelovanjem pod vodstvom UN-a i potiče sve zemlje da doprinesu zadovoljavanju humanitarnih potreba; potiče sve strane da omoguće ulazak i dostavu hitno potrebne hrane, lijekova, goriva i drugih potrebnih oblika pomoći kanalima UN-a i drugih međunarodnih humanitarnih organizacija kako bi se zadovoljile hitne potrebe civila pogođenih krizom u skladu s načelima nepristranosti, neutralnosti i neovisnosti; poziva na humanitarnu stanku kako bi se omogućilo da pomoć koja je od životne važnosti hitno stigne do jemenskog naroda; podsjeća da je stoga ključno dodatno olakšati komercijalni pomorski pristup Jemenu;
  4. ponavlja svoj poziv svim stranama da poštuju međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima, da jamče zaštitu civila te da se suzdrže od izravnog ciljanja civilne infrastrukture, posebno zdravstvenih objekata i vodovodnih sustava; traži provođenje neovisne istrage svih navodnih kršenja, mučenja, ciljanih ubojstava civila i drugih kršenja međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava;
  5. podsjeća sve strane da su bolnice i medicinsko osoblje izričito zaštićeni međunarodnim humanitarnim pravom te da se svjesno ciljanje civila i civilne infrastrukture može izjednačiti s ratnim zločinom; poziva na provođenje nepristrane i neovisne istrage o svim navodnim kršenjima međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava, uključujući posljednje napade kojima su cilj bili humanitarna infrastruktura i humanitarno osoblje; poziva sve strane da poštuju ljudska prava i slobode svih jemenskih građana i naglašava važnost poboljšanja sigurnosti svih osoba koje rade za mirovne i humanitarne misije u zemlji, uključujući humanitarne radnike, liječnike i novinare;

Četvrtak, 25. veljače 2016.

6. poziva EU da učinkovito promiče poštovanje međunarodnog humanitarnog prava kako je i određeno relevantnim smjernicama EU-a; posebno naglašava potrebu da EU u političkom dijalogu sa Saudijskom Arabijom istakne nužnost poštovanja međunarodnog humanitarnog prava i, u slučaju da se takvim dijalogom ne postignu rezultati, razmotri druge mjere u skladu sa smjernicama EU-a o promicanju poštovanja međunarodnog humanitarnoga prava;
  7. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da pokrene inicijativu za nametanje embarga na oružje Saudijskoj Arabiji s obzirom na ozbiljne optužbe da Saudijska Arabija u Jemenu krši međunarodno humanitarno pravo i činjenicu da bi se stoga daljnjim dozvoljavanjem prodaje oružja Saudijskoj Arabiji prekršile odredbe Zajedničkog stajališta Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008.;
  8. smatra da Saudijska Arabija i Iran imaju značajnu ulogu u rješavanju krize te potiče obje strane na pragmatično djelovanje u dobroj vjeri kako bi se okončala borba u Jemenu;
  9. naglašava da se samo političkim, uključivim rješenjem koje će se postići pregovorima može ponovno uspostaviti mir i očuvati jedinstvo, suverenost, neovisnost i teritorijalni integritet Jemena; poziva sve strane da se u dobroj vjeri i bez postavljanja preduvjeta što prije uključe u novi krug pregovora pod vodstvom UN-a i da, između ostalog, svoje nesuglasice riješe dijalogom i savjetovanjem, da odbace korištenje nasilja za ostvarivanje političkih ciljeva te da se suzdrže od provokacije i svakog jednostranog djelovanja u cilju ugrožavanja političkog rješenja; podržava napore posebnog izaslanika UN-a Ismaila Oulda Šeika Ahmeda u cilju održavanja mirovnih pregovora pod okriljem UN-a u skladu s inicijativom Vijeća za suradnju arapskih zemalja Zaljeva, ishodima Konferencije o nacionalnom dijalogu i relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, a posebno rezolucijama 2140 i 2216;
  10. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, glavnom tajniku UN-a, glavnom tajniku Vijeća za suradnju arapskih zemalja Zaljeva, glavnom tajniku Lige arapskih država i vladi Jemena.
-